

Διαταραχές και διαστροφές

Στην καινούργια συλλογή διηγημάτων της Βασιλικής Ηλιοπούλου οι **τερατόμορφοι ήρωες εναλλάσσονται στον ρόλο του θύματος και του θύτη**

ΤΟΥ
ΒΑΓΓΕΛΗ
ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

**ΒΑΣΙΛΙΚΗ
ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ**
**Το τέρας
στο μετρό –
Μικρές και
μικρότερες
ιστορίες με
τέρατα**

Εκδόσεις Πατάκη,
2017, σελ. 168,
τιμή 9,90 ευρώ

Η συγγραφέας
Βασιλική
Ηλιοπούλου

Υστερα από δύο μυθιστορήματα (*Σμιθ*, 2010, και *Η άσκηση του Ροτ*, 2013) όπου πρωταγωνιστεί ο Εμφύλιος, στο πρώτο ως αντικείμενο απόκρισης (ένα ζωτικό απωθημένο για τους ανθρώπους της δεκαετίας του 1950) και στο δεύτερο ως δυσβάστακτη μνημονική κληρονομιά των επιγόνων, η Βασιλική Ηλιοπούλου επανακάμπτει με μια συλλογή διηγημάτων που κινείται σε εντελώς διαφορετικό πνεύμα και κλίμα. Τον πρωταγωνιστικό ρόλο αναλαμβάνουν τώρα διάφορα τέρατα της καθημερινής ζωής: πρόσωπα και μορφές που ξεπροβάλλουν μέσα από ένα ανύπιο σκοτάδι ή που κατευθύνουν τα βήματά τους σε απλυσίαστα σημεία της ύπαρξης ενόσω παλεύουν με τα φαντάσματα άλλοτε του παρελθόντος κι άλλοτε του παρόντος.

Θα βρούμε εδώ μια μεγάλη ποικιλία ψυχικών τόνων και καταστάσεων που έχουν όμως μια κοινή αφετηρία: την αναπάντεχη κλίση προς τη διαταραχή και τη διαστροφή σε ένα τοπίο που μοιάζει κατά τα άλλα αδιάταρακτο από εντάσεις. Κορίτσια που σπρώχνουν στις ράγες του τρένου έναν υποψήφιο επαψία, αγόρια που γλυκοκοιτάζουν τη μαμά τους και ταυτοχρόνως προπυλακίζουν τους εχθρούς τους στο Διαδίκτυο, γυναίκες που πιάνονται στα χέρια για ένα ζευγάρι γόβες αρπαγμένο από τον σκουπιδοτενεκέ, ζευγάρια που περιμένουν τον απέναντι να αυτοκτονήσει και θυμώνουν όταν ο ίδιος δεν προχωρεί στο απονενομημένο διάβημα, ομιλητές που ονομάζουν ηρωική έξοδο μίαν όπου φύγει-φύγει εγκατάλειψη, γριές που καταπλάκωνονται από τις σεξουαλικές τους φαντασιώσεις, σύζυγοι που είναι έτοιμες να ξεκάνουν έναν άγνωστο στο νοσοκομείο, υδροκέφαλοι που ποθούν το χάδι μιας πόρνης, καλοβαλμένοι άντρες που φοβούνται πως θα πεθάνουν επειδή κάποιος τους κοιτάζει παρατεταμένα (και εν τέλει πεθαίνουν γιατί απλώς δεν πρόσεξαν έναν τρίτο παράγοντα), κυρίες που

ξυλοφορτώνονται ανακαλώντας το πατρικό ξυλοφόρτωμα της μάνας τους, γείτονες που αφήνουν στον τόπο τους διπλανούς τους για να τους τιμωρήσουν για την αυταρχική τους συμπεριφορά, συνταξιούχοι που καταδικάζουν σε θάνατο ένα κλεφτρόνι παίρνοντας εκδίκηση για τη γάτα τους, όπως και πατεράδες που τελειώνουν τη ζωή τους τόσο άκαμπτα όσο την έζησαν.

Κάπως έτσι διαγράφεται η σκοτεινή ανθρωπογεωγραφία της Ηλιοπούλου που πάντως παραμένει λεκτικά απέρριπτη και εξαιρετικά χαμηλόφωνη. Η αφήγηση σε όλα τα διηγήματα της συλλογής αποδεικνύεται αντιδραματική και αποστασιοποιημένη, ενώ συχνά δεν λείπουν από τις αποστροφές της το χιούμορ και η λεπτή ειρωνεία. Πολλά κομμάτια διαθέτουν επίσης έντονη ίντριγκα όπου το σασπένς και το Κακό φωλιάζουν σε υποφωτισμένες ή επιδέξια καμουφλαρισμένες γωνίες, γεννώντας έναν σταθερά δυσοίωνα κόσμο. Το κυριότερο ωστόσο χαρακτηριστικό του βιβλίου είναι άλλο: η αλληλοτροφοδοσία των τερατόμορφων ηρώων του που εναλλάσσονται ανατριχιαστικά στον ρόλο του θύματος και του θύτη. Ο θύτης είναι αδυσώπητος με τα θύματά του, αλλά και τα θύματα αντιμετωπίζουν με σκαιό τρόπο τον θύτη όταν έρχεται η ώρα να καταλάβουν τη θέση του. Κανείς εν προκειμένω δεν μπορεί να δηλώσει ένοχος ή αθώος, καμιά εκ των προτέρων ή εκ των υστέρων επιλογή και απόφαση δεν μπορεί να επιμερίσει ευθύνες και να κατανείμει ηθικές προτεραιότητες. Οι πάντες είναι το ίδιο υπεύθυνοι ή τους προφέρεται η δυνατότητα να επικαλεστούν το ίδιο τεκμήριο αθωότητας. Σχετικισμός και αμοραλισμός; Όχι. Το μόνο που θέλει η συγγραφέας είναι να δείξει πως δεν υπάρχει βασιλική οδός για την έξοδο από τον κύκλο της ατομικής κόλασης. Και την εγγύηση για κάτι τέτοιο δίνουν αφενός η αφηγηματική της ευστροφία και αφετέρου η υποβλητική σκινοθεσία των προσώπων της.

